

2. Сацук В.І. Ключові фактори становлення конкурентоспроможних університетів / В.І. Сацук // Економіка України. – 2013. – №5. – С. 75–90. [Електронний ресурс: режим доступу http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2013_5_7]

3. Соціальна економіка : навч. посіб. / [О.О. Беляєв (кер. авт. кол.), Є.Б. Ніколаєв (наук. ред.), А.В. Келічавий та ін.]. – К.: КНЕУ, 2014. – 481, [7]с.

Орзул О. Ю.

аспірант,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

РОЛЬ ОСВІТИ ЯК ФАКТОРУ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України, в умовах трансформаційних процесів, які відбуваються в економіці країни, надзвичайно зростає роль вищої освіти в забезпеченні економічного зростання, так як процес економічного зростання характеризує розвиток економічної системи в цілому і неможливий без вдосконалення кожного елементу економічної системи, в тому числі і продуктивних сил, на які сфера освіти здійснює значний вплив. Зокрема, освітня сфера забезпечує вдосконалення таких елементів продуктивних сил як: людини, засобів праці, науки та інформації, а також форм і методів організації виробництва. Так, якщо говорити про людину, освіта може забезпечити економічне зростання через підвищення рівня знань, умінь, навичок і професійної підготовки, тим самими підвищуючи продуктивність праці. За допомогою освіти та підвищення кваліфікації люди в змозі використовувати нові знання для:

- вдосконалення техніки і технології, модернізуючи існуючі знаряддя праці або впроваджуючи нові інноваційні засоби праці чи технології, що призводить до оптимізації діяльності підприємств;
- підвищення продуктивності праці за допомогою ефективнішого використання наявної інформації;
- покращення ефективності діяльності за рахунок оптимізації існуючих методів організації виробництва або впровадження принципів нових.

Даний погляд є цілком обґрунтованим, якщо трактувати освіту як соціально-економічні відносини між людьми у всіх сферах суспільного відтворення, які виникають з приводу навчання, виховання, підготовки робочої сили відповідних кваліфікаційних рівнів, що

здійснюється спеціальними організаціями, інститутами, закладами та установами.

Варто зазначити, що ефективність освіти проявляється, як у економічних аспектах, так і в соціальних, зокрема: у підвищенні рівня суспільної продуктивності праці, темпах приросту ВВП, зменшенні безробіття, підвищенні рівня життя населення, задоволенні потреби людей у розвитку та іншому. Важливе значення при аналізі ефективності освітньої діяльності мають також позитивні екстерналії, зокрема, зменшення бідності в суспільстві, покращення здоров'я населення, демократизація суспільства, культурний розвиток, послаблення криміногенної ситуації.

Але на сьогодні, на жаль, існує ряд стримуючих факторів, які гальмують позитивний вплив освіти на економічне зростання, зокрема: низький рівень фінансування даної сфери, що не дає можливості освітній сфері повністю реалізувати свій потенціал, невідповідність структури підготовки спеціалістів реальним потребам економіки, зниження якості освіти, відірваність від наукових досліджень і практичного застосування набутих знань.

На мою думку, за допомогою досягнення ряду цілей Україна зможе пришвидшити темпи економічного зростання за рахунок освітньої сфери. Зокрема, перегляд та оптимізація економічної ефективності освіти за рахунок пошуку найоптимальніших шляхів фінансування системи освіти, раціонального використання коштів та оптимального їх надходження з боку держави, покращить не лише професійний рівень підготовки спеціалістів, а й дасть можливість науковцям проводити науково-дослідні роботи та реалізовувати інноваційні проекти. Варто зазначити, що пріоритетний розвиток системи освіти, в цілому, можна здійснювати тільки за рахунок державного бюджетного цільового фінансування. Це не виключає використання позабюджетних коштів, але їх наявність не повинна впливати на обсяг бюджетного фінансування.

Важливою ціллю є пристосування системи освіти до нових вимог виробництва і ринку праці. Знання та навички отримані у процесі навчання мають відповідати потребам економіки у сучасних умовах. Освітня сфера має готувати спеціалістів, які можуть з готовністю набувати нові навички, бути мобільними та з таким набором знання, котрі вони можуть застосувати на практиці. Важливим аспектом при цьому є встановлення тісних взаємовідносин між бізнесом та освіт-

німи установами, що, на мою думку, забезпечить підвищення професійного рівня спеціалістів.

Підсумовуючи, варто зазначити, що роль освіти як фактору економічного зростання полягає у збільшенні як індивідуальної, так і суспільної продуктивності праці та забезпеченні необхідних умов для повноцінного економічного зростання, зокрема, шляхом підвищення рівня продуктивних сил.

Список використаних джерел

1. *Рижа Т.В.* Забезпечення якості вищої освіти в Україні: напрями вдосконалення державного регулювання [Текст] / Рижа Т.В., Нижник Т.Т. // Вісник Хмельницького національного університету. — 2015. — №4, Т.2. — С. 187–191.

2. Стратегія реформування вищої освіти до 2020 року (проект) / Робоча група під керівництвом МОН України, 2014 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://reforms.in.ua/Content/download/Reforms/ Education/NE %20Reforms %20Strategy %2011_ % 11_2014 %20\(1\).pdf](http://reforms.in.ua/Content/download/Reforms/Education/NE%20Reforms%20Strategy%2011_%2011_2014%20(1).pdf)

3. *Лук'яненко Д. Г.* Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку / Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Антонюк Л. Л. — К. : КНЕУ, 2006. — Т. 2. — С. 592.

4. *Данилишин Б.* Інноваційна модель економічного розвитку: роль вищої освіти / Б. Данилишин, В. Куценко // Вісник НАН України. — 2005. — № 9. — С. 26–35.

5. *Михаць С. О.* Роль освіти як фактора економічного зростання в умовах перехідної економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.01.01 «Економічна теорія» / С. О. Михаць. — К., 2004 — С. 24.

6. *Давидова І.О.* Роль освіти в формуванні якісних характеристик робочої сили [Текст] / І.О. Давидова // Вісник Хмельницького національного університету. — 2015. — № 3. — Т. 1. — С. 58–61.

Семенець Ю. О.

аспірант,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

КАПІТАЛ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК СТРЕГІЧНИЙ РЕСУРС ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Аналіз наукових підходів до дослідження економіки знань [1–4] вказує, що система освіти є центральною складовою, навколо якої